

A KÖZBESZERZÉSI HATÓSÁG LEGFRISSEBB ÁLLÁSFOGLALÁSAI

Dr. Magyar Adrienn LL.M., vezető jogi tanácsadó, Közbeszerzési Hatóság
DOI: 10.37371/KEP.2026.2.1

A Közbeszerzési Hatóság állásfoglalások formájában ad felvilágosítást a közbeszerzési eljárásokban résztvevő jogalkalmazók számára a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Kbt.) és kapcsolódó végrehajtási rendeleteinek alkalmazásával összefüggő általános jellegű megkeresésekre.

Alábbiakban a Kbt. alkalmazásával összefüggő kérdésekre adott válaszainkat rendeztük sorrendbe, bízva abban, hogy iránymutatásaink nemcsak a kérdésfeltevőknek, hanem valamennyi Olvasónknak hasznos információkkal szolgálnak.

Felhívjuk Tisztelt Olvasóink figyelmét, hogy a közbeszerzésekre irányadó jogszabályok alkalmazásával kapcsolatos döntések meghozatala mindenkor a közbeszerzési eljárások résztvevőinek joga és felelőssége. Hangsúlyozzuk továbbá, hogy az állásfoglalásokban megfogalmazott véleményeknek jogi ereje, kötelező tartalma nincsen.

1. kérdés

Egy helyi önkormányzat európai uniós támogatásból mélyépítéssel kapcsolatos állami építési beruházást valósít meg. A projektszervezethez szükséges többféle szakértelm: a projektvezető, a lebonyolító, a tervező, az építési műszaki ellenőr és a kivitelező. Az állásfoglalás-kérés a lebonyolítóra és az építési műszaki ellenőrré vonatkozik, amely szolgáltatások az állami építési beruházások rendjéről szóló 2023. évi LXIX. törvény (továbbiakban: Ábtv.), az Építési Beruházási Folyamatok Rendszeréről és a Tervezői Szolgáltatások Rendszeréről, valamint az állami építési beruházások minőségbiztosításában közreműködő, 100%-ban állami tulajdonban álló gazdasági társaság kijelöléséről szóló 25/2024. ÉKM rendelet és az építésügyi és az építésüggyel összefüggő szakmagyakorlási tevékenységekről szóló 266/2013. (VII. 11.) Korm. rendelet (továbbiakban: 266/2013. Korm. rendelet) alapján eltérő feladatokat foglalnak magukban, továbbá az építőipari kivitelezési tevékenységről szóló 191/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet (továbbiakban: Épkiv.) is elkülöníti ezen két tevékenységet. Ajánlatkérő a lebonyolítói és a műszaki ellenőri tevékenységekre

eltérő gazdasági szereplőkkel kíván szerződni. Az Ábtv. 18. §-a kimondja, hogy az uniós közbeszerzési értékhatárt meg nem haladó becsült értékű állami építési beruházás esetén a lebonyolító feladatait a műszaki ellenőr is elláthatja. Jelen esetben ez nem megoldható, tekintettel arra, hogy a sikeres projekt-megvalósítás érdekében a lebonyolító és az építési műszaki ellenőr feladatait különböző szervezeteknek szükséges teljesíteniük.

1.1 Ajánlatkérő jól értelmezi-e, hogy az Ábtv. 18. §-a szerinti uniós közbeszerzési értékhatárt meg nem haladó becsült értékű állami építési beruházás esetén rögzített megengedő rendelkezés, amely szerint a lebonyolítói és építési műszaki ellenőri feladatokat azonos szakértő is elláthatja, nem eredményezi automatikusan azt, hogy ezen két szakértelm megrendelését a becsült érték megállapítása szempontjából együttesen kellene figyelembe venni?

1.2. A Kbt. 19. § (3) bekezdése szerinti részekre bontás tilalmának vizsgálatakor az ajánlatkérő jól értelmezi-e, hogy a lebonyolítóra vonatkozó (köz)beszerzés becsült értéke önállóan veendő figyelembe, azaz az építési műszaki ellenőr vonatkozásában megvalósítandó (köz)beszerzés becsült értékét nem szükséges beleszámítani a lebonyolítói tevékenységre vonatkozó szolgáltatás megrendelés becsült értékébe?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

1.1.-1.2. Az Ábtv. azon rendelkezése, miszerint a lebonyolítói feladatokat egyes építési beruházások esetén a műszaki ellenőr is elláthatja, nem jelenti automatikusan, hogy a két szolgáltatás becsült értéke nem bontható részekre – mivel az, hogy a részekre bontás tilalma fennáll-e, minden esetben egyedileg vizsgálandó –, ugyanakkor ezen rendelkezés is a két szakma közötti hasonlóságot támasztja alá, ahogyan az azonos képesítési követelmények és szakmai tapasztalat szerinti elvárások és az ellátandó feladatok körének hasonló jellege is.

Szolgáltatások megrendelése esetén az ajánlatkérőnek a műszaki-gazdasági funkció egysége körében elsődlegesen azt kell vizsgálnia, hogy a szolgáltatások

egy közvetlen cél megvalósítását szolgálják-e. A szolgáltatások tartalmának, rendeltetésének azonossága és felhasználásuk egymással való közvetlen összefüggése a döntő szempontok annak vizsgálata során, hogy a becsült értéket részekre lehet-e bontani. Amennyiben a vizsgált tevékenységek szakmai tartalmának hasonlósága nem áll fenn, vagy a tevékenységek szakmai tartalmának hasonlósága ugyan fennáll, de a tevékenységek felhasználása nem függ össze közvetlenül, a részekre bontás megalapozott lehet.

Európai bizottsági audit tapasztalatok alapján, amennyiben a beszerzések egy uniós támogatáspolitikai értelemben vett projekt keretében kerülnek megvalósításra, ez a tény az egyes beszerzéseket összekapcsolhatja a becsült érték meghatározása szempontjából, hiszen a közösen elérendő projekt cél (pl. az azonos építési beruházáshoz kapcsolódás) önálló funkcionális egységet is létrehozhat.

A részekre bontás tilalma fennállásának, vagy fennállása hiányának kérdésében – valamennyi releváns körülményt, és a jelen állásfoglalásban is leírtakat együttesen figyelembe véve és mérlegelve – végsősoron az ajánlatkérőnek szükséges döntést hoznia.

A Közbeszerzési Hatóság részletesebb állásfoglalása:

A Kbt. 19. § (1)-(2) bekezdéseivel összhangban tilos a becsült érték meghatározásának módszerét a Kbt. megkerülése céljával megválasztani. Tilos a közbeszerzést oly módon részekre bontani, amely a Kbt., vagy a Kbt. szerinti uniós értékhatárt elérő vagy meghaladó becsült értékű beszerzésekre vonatkozó szabályai alkalmazásának megkerülésére vezet. A Kbt. 19. § (3) bekezdése szerint, ha ugyanazon közvetlen cél megvalósítására irányuló szolgáltatásmegrendelés beszerzése részekre bontva, több szerződés útján valósul meg, a közbeszerzés becsült értékének meghatározásához az összes rész értékét figyelembe kell venni.

A becsült érték számítása, a részekre bontás tilalma és a beszerzési igények mesterséges egyesítése tárgyában kiadott, a Közbeszerzési Hatóság keretében működő Tanács útmutatója (2021.09.30., a továbbiakban: Útmutató) alapján annak megítélésére vonatkozóan, hogy a becsült érték meghatározásával kapcsolatban fennáll-e a részekre bontás tilalma, elsődlegesen a műszaki-gazdasági funkcionális egység fennállásának – ennek megfelelően szolgáltatás megrendelése esetében a szolgáltatások közvetlen céljának, szakmai tartalmának –

vizsgálata szükséges, emellett vizsgálandók az ún. kiegészítő szempontok is. Az állásfoglalás-kérésben szereplő esetben az azonos projekt keretében megvalósuló egyazon építési beruházáshoz kapcsolódás, valamint az ellátandó feladatok hasonló jellege az ugyanazon közvetlen cél irányába mutat.

Az Útmutató kiemeli, hogy alapvetően azok a beszerzések tekinthetők tartalmilag egységesnek, amelyek azonos szakterülethez vagy szakmához tartoznak, de a megítélés során szerephez juthat a szükséges végzettség-képzettség is, illetve, hogy tipikusan egy vállalkozó képes lehet-e a szolgáltatásokat teljesíteni. Az egyes szolgáltatások szakmai tartalmának elkülönülését az ajánlatkérőnek minden esetben körültekintően kell megvizsgálnia. Ehhez iránymutatásul szolgálhat a Magyar Építész Kamara, illetve a Magyar Mérnöki Kamara díj-szabása, a szakmai tartalomra utalhatnak az építési beruházások, valamint az építési beruházásokhoz kapcsolódó tervezői és mérnöki szolgáltatások közbeszerzésének részletes szabályairól szóló 322/2015. (X. 30.) Korm. rendelet 5. § (3) bekezdésében foglaltak is. A kérdés megítélésében segítségül szolgálhat még a 266/2013. Korm. rendelet is, amely a szakmagyakorlási követelményeket határozza meg.

A 266/2013. Korm. rendelet 15/B. §-a szerint „A beruházáslebonyolító olyan, kamarai tagsággal rendelkező szakmagyakorló, aki az építető képviseletében a beruházás előkészítéséhez, lebonyolításához, szervezéséhez és folytatásához kapcsolódó feladatokat lát el.” A tevékenység ellátásához okleveles építészmérnök, okleveles építőmérnök vagy azzal egyenértékű képesítés szükséges. Ugyanezen kormányrendelet 21. § (1) bekezdése szerint az építési műszaki ellenőr az Épkiv. 16. § (2)-(3) bekezdésében foglalt feladatokat látja el, többek között az építőipari kivitelezési tevékenység teljes folyamatában elősegíti és ellenőrzi a vonatkozó jogszabályok, hatósági előírások, szabványok, szerződések és a kivitelezési dokumentáció betartását. Mélyépítési tevékenység esetén a műszaki ellenőri jogosultsághoz okleveles építőmérnök, illetve építőmérnök, vagy azzal egyenértékű képesítés szükséges, tehát akár azonos képesítéssel is ellátható a két tevékenység.

A kiegészítő szempontokat illetően az alábbi következtetések vonhatók le. Az ajánlatkérő személye mindkét esetben az önkormányzat, tehát azonos. Az időbeli összefüggés vélhetően fennáll, hiszen azonos építési beruházáshoz kapcsolódnak a szolgáltatások és megállapít-

ható, hogy a beszerzési igények egy időben merültek fel, amely nem feltétlenül jelent teljes egyidejűséget. A beszerzések tárgya és az ellátandó feladatok köre részben hasonló és azonosak a szolgáltatás teljesítéséhez szükséges képesítési követelmények is, amelyek a részekre bontás tilalmának irányába mutatnak. A beszerzések pontos műszaki tartalma, valamint a szerződések jogalapja, illetőleg azok azonossága tekintetében a Közbeszerzési Hatóság nem rendelkezik információval. A szolgáltatások megrendelésére azonos pénzügyi forrásból, egy európai uniós projekt keretében kerül sor.

2. kérdés

19 település együttműködésében nettó 15,6 millió Ft értékű mobilizálható eszköz (rendezvények lebonyolítására sátor, színpad, hangtechnika, sörpad) beszerzésére kerül sor TOP Plusz pályázati forrásból. A beszerzés a konzorciumvezető önkormányzat közbeszerzési tervében szerepel. Mivel a beszerzés értéke nem éri el a közbeszerzési értékhatárt, a konzorciumvezető önkormányzat a közbeszerzés mellőzésével, 3 ajánlat bekérésével kívánja az eszközöket beszerezni.

A konzorciumvezető önkormányzat a Versenyképes Járások Program keretében nettó 5.686.500 Ft értékben településüzemeltetés köz- és közlekedésbiztonság fejlesztése céljából fixen telepített sebesség előrejelző táblákat, új oszlopok telepítésével napelem táplálásával kamerák kiépítését tervezi. A két – külön pályázatból megvalósuló – beszerzést egybe kell-e számitani?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint elsődlegesen a műszaki-gazdasági funkcionális egység vizsgálata alapján ítéltető meg az, hogy a beszerzést részekre lehet-e bontani. Emellett a beszerzést megvalósító önkormányzatnak a részekre bontás tilalmának vizsgálatakor figyelembe kell vennie az ún. kiegészítő szempontokat is.

A beszerzések pontos műszaki tartalmát illetően a Közbeszerzési Hatóság nem rendelkezik információval, a beszerzés tárgyának meghatározásához a közös közbeszerzési szöszedetről szóló 213/2008/EK rendelet (a továbbiakban: CPV rendelet) és a magyar építészettről szóló 2023. évi C. törvény (továbbiakban: Méptv.) nyújt segítséget. A közbeszerzési eljárás felelős előkészítése és ennek részeként a beszerzési tárgy pontos meghatározása az ajánlatkérő kompetenciájába tartozik.

Az eltérő támogatásból finanszírozott mobilizálható rendezvény eszközök és a sebesség előrejelző táblák, kamerák beszerzése vélhetően nem alkot műszaki-gazdasági funkcionális egységet, mert nagy valószínűséggel nem hasonló felhasználási célra történik az áruk beszerzése, illetve ha adott esetben építési beruházási elemet is tartalmaz a beszerzési igény, akkor pedig az eltérő beszerzési tárgy miatt lehet megalapozott a részekre bontás. A részekre bontás tilalma fennállásának, vagy fennállása hiányának kérdésében – valamennyi releváns körülményt, és a jelen állásfoglalásban is leírtakat együttesen figyelembe véve és mérlegelve – végsősoron az ajánlatkérőnek szükséges döntést hoznia.

A Közbeszerzési Hatóság részletesebb állásfoglalása:

Az önkormányzatok a Kbt. 5. § (1) bekezdés cd) pontja alapján klasszikus ajánlatkérőnek minősülnek, a Kbt. alanyi hatálya alá tartoznak. A Közbeszerzési Hatóság rendelkezésére álló információk alapján egyik beszerzés sem tartozik a Kbt. hatálya alóli tárgyi kivételek közé. A részekre bontás tilalmának vizsgálatához először az ajánlatkérőnek a beszerzés tárgyát kell meghatároznia, vizsgálni, hogy mindkét beszerzés azonos beszerzési tárgyhöz tartozik-e, ekörben, hogy a sebesség előrejelző táblák és új oszlopok telepítése, valamint a napelem táplálásával kamerák kiépítése árubeszerzésnek vagy építési beruházásnak minősül. A 39522530-1 CPV kódú sátor, a 32342412-3 CPV kódú hangfalak, a 39113600-3 CPV kódú padok, a 34992200-9 CPV kódú közúti jelzőtáblák, a 34992300-0 CPV kódú utcai jelzőtáblák és a 34971000-4 CPV kódú sebességmérő kamerák beszerzése árubeszerzésnek minősül. A 45233290-8 CPV kódú útjelző tábla szerelése és a 45237000-7 CPV kódú színpad építése építési beruházás a CPV rendelet alapján.

A Kbt. 8. § (2) bekezdése szerint „Az árubeszerzés forgalomképes és birtokba vehető ingó dolog tulajdonjogának vagy használatára, hasznosítására vonatkozó jognak - vételi joggal vagy anélkül történő - megszerzése az ajánlatkérő részéről. Az árubeszerzés magában foglalja a beállítást és az üzembe helyezést is.”

A Kbt. 8. § (3) bekezdésének három fordulata közül bármelyik megvalósulása esetén építési beruházásnak minősül a beszerzés. A Méptv. 16. § 34. pontja szerint építmény „az épület és műtárgy gyűjtőfogalma, építési tevékenységgel létrehozott, vagy késztermékként az

építési helyszínre szállított, – rendeltetésére, szerkezeti megoldására, anyagára, készültségi fokára és kiterjedésére tekintet nélkül – minden olyan helyhez kötött műszaki alkotás, amely a terepszint, a víz vagy az azok alatti talaj, illetve azok feletti légtér megváltoztatásával, beépítésével jön létre”.

Javasoljuk megvizsgálni a Kbt. 22. § (1) bekezdése szerinti vegyes beszerzés lehetőségét, amikor is a fő tárgy teszt alapján kell az ajánlatkérőnek eldöntenie, hogy a beszerzés mely Kbt. szerinti beszerzési tárgynak felel meg.

A Közbeszerzési Hatóság keretében működő Tanácsnak a becsült érték számítása, a részekre bontás tilalma és a beszerzési igények mesterséges egyesítése tárgyában kiadott útmutatója (2021.09.30., továbbiakban: Útmutató) szerint „a felhasználási cél az adott áru közvetlen funkciójának szem előtt tartásával ítélni lehet meg, így az áruk esetében e két vizsgálati szempont nem feltétlenül válik el egymástól, és a hasonló felhasználási cél – amennyiben nem állnak fenn objektív indokok, amelyek egyértelműen e beszerzések funkcionális önállóságát igazolják – kifejezi a funkcionális egységet is. Ha például az ajánlatkérő feladatainak ellátásához szoros időbeli összefüggésben irodabútorokat szerez be, nem különítheti el ezek értékét arra hivatkozással, hogy azokat eltérő területi kirendeltsége fogja használni, ugyanígy nem különíthető el az azonos fenntartó különböző telephelyei számára szoros időbeli összefüggésben beszerzett áruk értéke, amelyek azonosak vagy hasonló felhasználási célra irányulnak. Adott esetben lehetnek azonban objektív körülmények, amelyek hasonló felhasználásra szánt áruk esetében megalapozzák a beszerzések önállóságát. Hangsúlyozandó, hogy különböző támogatáspolitikai értelemben vett projektek keretében megvalósuló azonos vagy hasonló felhasználásra szánt áruk beszerzése esetében önmagában a forrás különbözősége nem alapozza meg a beszerzések becsült értékének részekre bontását. Például óvodai játékok beszerzése esetében, ha az áruk azonosak vagy hasonló felhasználásúak, az egyes óvodákat fenntartó azonos ajánlatkérő azokat egy időben szerzi be, azok értékét nem bonthatja jogszerűen részekre önmagában a finanszírozás forrására tekintettel, figyelemmel arra, hogy a beszerzés sajátos körülményei az azok közötti funkcionális egység fennállása felé mutatnak.”

Az Útmutató szerint „Az uniós esetjogból ismert eddigi példák arra vonatkoznak, hogy több szerződés értékének összeadására azonos beszerzési tárgyak esetében van szükség. A hazai gyakorlat sokáig elkülönítetten kezelte a különböző beszerzési tárgyakhoz tartozó szerződéseket. A műszaki-gazdasági funkcionális egység szempontját előtérbe helyező megközelítés is jellemzően azt az eredményt hozza, hogy a különböző beszerzési tárgyak értéke megbontható. Így e tekintetben a korábbi gyakorlat főszabály szerint továbbra is követhető.”

Az állásfoglalás-kérésben foglaltak alapján az egyes kiegészítő szempontokat illetően az alábbi következtetések vonhatók le. A két beszerzés értéke önmagában nem éri el a közbeszerzési értékhatárt. Az ajánlatkérő személye vélhetően azonos, mivel a konzorciumvezető önkormányzat közbeszerzési tervében szerepelnek a beruházások. A beruházások két különböző pályázaton elnyert támogatásból kerülnek megvalósításra, így a közös projektcél vélhetően nem áll fenn. A beszerzések közötti időbeli összefüggés fennáll, ahogyan az egységes tervezés és döntés is, mivel ajánlatkérő előtt már ismert mindkét tervezett beszerzés. A beszerzések között a műszaki tartalom hasonlósága feltételezhetően nem áll fenn (egyik rendezvény eszköz, a másik telepített sebességmérő kamera és az előre jelző tábla), ahogyan vélhetően a felhasználási céljuk is eltérő, de a beszerzések pontos műszaki tartalma, a beszerzés tárgya, a szerződések jogalapja, azok azonossága tekintetében a Közbeszerzési Hatóság nem rendelkezik információval.

3. kérdés

Ajánlatkérő be kívánja kérni indikatív jelleggel az organizációs tervet már az ajánlatban, annak érdekében, hogy a gazdasági szereplők már az ajánlattételi szakaszban érdeemben megismerjék a leendő munkaterületet, átgondolják a munkafolyamatok teljes helyigényét, az ahhoz szükséges organizációs feltételeket (anyagbeszállítás, anyagmozgatás, stb.), valamint számba vegyék, hogy az ajánlatkérő által előírt organizációs követelményeknek milyen hatása van az építkezés organizációjára, hogy ezáltal a teljesítés minősége magasabb legyen, a környezetvédelmi és szociális szempontok ténylegesen figyelembe legyenek véve a teljesítés során. Ajánlatkérő az indikatív organizációs terv pontos elvárt tartalmát egyértelműen meg kívánja határozni a közbeszerzési dokumentumokban. A nyertes ajánlattevő a vállalt organizációs terv aktualizált vál-

tozatának megfelelően köteles majd a szerződést teljesíteni. Az indikatív organizációs terv ajánlatban történő bekérése a Kbt. 3. § 37. pontjában definiált „szakmai ajánlat” részeként jogszerű-e? Amennyiben nem jogszerű, akkor kérjük annak megerősítését, hogy az indikatív organizációs terv ajánlatban történő bekérése egyéb ajánlathoz csatolandó okiratként (nem szakmai ajánlatként) már nem vet fel jogszerűségi aggályokat.

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

A szakmai ajánlat, mint a beszerzés tárgyra, valamint a műszaki leírásban és a szerződéses feltételekben foglalt ajánlatkérői előírásokra tett ajánlat nem lehet indikatív jellegű, mivel az ajánlati kötöttséggel terhelt, ily módon a Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint az indikatív organizációs terv szakmai ajánlat részeként történő bekérése aggályos.

Javasoljuk az organizációs tervet a szerződéskötéskor, szerződéskötési feltételként kizárólag a nyertes ajánlattevőtől bekérni és a szerződés mellékletévé tenni.

A Közbeszerzési Hatóság részletesebb állásfoglalása:

A Közbeszerzési Hatóság nem rendelkezik arra vonatkozó információval, hogy a szakmai ajánlat – vagy annak valamely része – értékelési szempontot képez-e, valamint, hogy az ajánlatkérő milyen típusú eljárást kíván lefolytatni, illetőleg arra vonatkozó információval sem, hogy az indikatív organizációs terv közbeszerzési dokumentumoknak való meg nem felelősége esetén az ajánlatkérő milyen jogkövetkezményt kíván alkalmazni, kíván-e egyáltalán szankciót előírni.

A szakmai ajánlat, mint az ajánlat lényegi, ajánlati kötöttséggel terhelt eleme, nem lehet indikatív jellegű, így annak valamely része sem lehet indikatív, tehát álláspontunk szerint nem kérhető be indikatív organizációs terv a szakmai ajánlat részeként.

Az organizációs terv egyéb dokumentumként történő bekérése nem bír relevanciával, a teljesítés helyszíne anélkül is megismerhető, ezért javasoljuk azt szerződéskötési feltételként bekérni a nyertes ajánlattevőtől.

4. kérdés

A Kbt. 5. § (1) bekezdés cd) pontja szerinti ajánlatkérő közbeszerzési tervében több építési beruházás tárgyú eljárást szerepeltetett. Az építési beruházások mindegyike nettó 60 millió

Ft feletti becsült értékű, de azok becsült értéke összesen sem éri el az uniós közbeszerzési értékhatárt. Az útépitések egybe-számított becsült értéke nettó 350 millió Ft. Az egyes építési beruházások eltérő forrásból finanszírozottak. Ajánlatkérő alkalmazni kívánja a Kbt. 115. § (1) bekezdése szerinti eljárást azon építési beruházások tekintetében, amelyek becsült értéke eléri a nettó 60 millió forintot, de nem éri el a nettó 300 millió forintot, és nem európai uniós alapokból finanszírozott.

Jól gondolja-e az ajánlatkérő, hogy szabályosan jár el akkor, ha az adott építési beruházás önmagában vett becsült értékét vizsgálja a Kbt. 115. § (1) bekezdésében meghatározott értéknek való megfelelés vizsgálatakor és nem az ún. "egybeszámított" becsült értéket?

Azaz jogszerűen jár-e el az ajánlatkérő, ha például saját forrásból megvalósít egy nettó 80 millió forint becsült értékű útépitést a Kbt. 115. § (1) bekezdése szerinti eljárás keretében és megvalósít egy európai uniós alapokból finanszírozott, nettó 270 millió Ft becsült értékű útépitést a Kbt. 112. § (1) bekezdés b) pontja szerinti nyílt eljárás keretében?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

A Kbt. 115. § (1) bekezdése akkor alkalmazható, ha az ajánlatkérő közbeszerzési tervében szereplő útépitések nem alkotnak egységet és a Kbt. 115. §-ában foglalt valamennyi feltétel fennáll, így többek között az is, hogy az adott beszerzésnek a részekre bontás szabályaira tekintettel megállapított becsült értéke nem éri el a nettó 300 millió forintot. A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint elsődlegesen a műszaki-gazdasági funkcionális egység vizsgálata során ítéltető meg az, hogy az útépitést részekre lehet-e bontani vagy egységet alkot. Emellett az ajánlatkérőnek a részekre bontás tilalmának vizsgálatakor figyelembe kell vennie az ún. kiegészítő szempontokat is.

Önmagában a forrás különbözősége vagy a földrajzi elkülönülés ténye nem alapozza meg a becsült érték részekre bontásának lehetőségét abban az esetben, ha a műszaki-gazdasági funkcionális egység ennek ellenére is megállapítható (az Európai Unió Bíróságának T-358/08. számú ítélete).

A részekre bontás tilalma fennállásának, vagy fennállása hiányának kérdésében – valamennyi releváns körülményt, és a jelen állásfoglalásban is leírtakat együttesen figyelembe véve és mérlegelve – végsősoron az ajánlatkérőnek szükséges döntést hoznia.

A Közbeszerzési Hatóság részletesebb állásfoglalása:

A Kbt. 19. § (3) bekezdése alapján az egy építési beruházás értéke nem bontható részekre. Az Európai Unió Bírósága a C-16/98. sz. ítéletében kimondta, hogy az egy építési beruházás fennállásának megítélésékor a gazdasági és műszaki funkció egysége a döntő szempont. A Bíróság rámutatott, hogy azt kell vizsgálni, hogy a külön szerződésekben foglalt építési munkák együtt egy funkciót töltenek-e be, mind műszaki, mind gazdasági értelemben. A közbeszerzés tervezésekor az építési munkák eredményének gazdasági és műszaki rendeltetése, funkciója a kiindulópont és attól függően kell megítélni, hogy egy szerződéssel vagy több szerződéssel valósíthatók-e meg a beruházások. A beruházások tárgya, rendeltetésének azonossága és felhasználásuk egymással való közvetlen összefüggésének vizsgálata során lehet megítélni, hogy az építési beruházások becsült értékét részekre lehet-e bontani.

A Közbeszerzési Hatóság keretében működő Tanácsnak a becsült érték számítása, a részekre bontás tilalma és a beszerzési igények mesterséges egyesítése tárgyában kiadott útmutatója (2021.09.30., továbbiakban: Útmutató) szerint „A becsült érték meghatározása során az építési beruházások, valamint az építési beruházásokhoz kapcsolódó tervezői és mérnöki szolgáltatások közbeszerzésének részletes szabályairól szóló 322/2015. (X. 30.) Korm. rendelet nyújthat segítséget. A Korm. rendelet 13. § (2) bekezdése ugyanazon építési beruházásnak minősíti az egy építési engedélyben több megvalósulási szakaszra bontott építési beruházást. Ez a szabály további segítséget nyújt az ugyanazon építési beruházás megítéléséhez azzal, hogy az egy építési engedély is a beruházás egységét mutatja. Több engedély ugyanakkor természetesen nem zárja ki az egy egységes építési beruházás megvalósulását.”

Az Útmutató szerint „nem az uniós forrású pályázat/projekt vagy hazai támogatási pályázat/projekt a döntő szempont a „részekre bontás tilalma” szabály vizsgálatakor, hanem a műszaki-gazdasági funkcionális egység fennállása. Ha az ajánlatkérő az egységesnek minősülő beszerzését több támogatáspolitikai értelemben vett projektből finanszírozza, azok értékét önmagában a finanszírozás forrásának különbözőségére tekintettel jogszerűen nem bonthatja részekre.”

Az Útmutató szerint „abban az esetben, ha az egyes utak, illetve érintett útszakaszok önállóan funkcionálnak, vagyis rendeltetésüket önállóan is megvalósítják, egyik szakasz a másik nélkül is használható, azok értéke jogszerűen részekre bontható. Ha viszont az egyes útszakaszok a funkciójuk betöltésére önállóan nyilvánvalóan nem alkalmasak, az azok építésére vonatkozó becsült értékeket jogszerűen nem lehet részekre bontani. Például körforgalom és a hozzá csatlakozó út értékét azok műszaki egységére tekintettel nem javasolt részekre bontani, ugyanakkor, ha két eltérő földrajzi helyen egymáshoz nem kapcsolódó, önállóan funkcionáló útszakaszokat érint a beruházás, azok értékét jogszerűen részekre lehet bontani.”

Bár az állásfoglalás-kérésből nem állapítható meg a beruházások helyszíne, a különböző helyszíneken lezajló beruházások tekintetében segítségül szolgálhat a kiegészítő szempontok vizsgálata, mint például az egységes tervezés és döntés, az ugyanazon ajánlatkérő személye, azonos jogalap és azonos feltételek a szerződések megkötésékor, az időbeli összefüggés, a beruházás céljának, időtartamának vizsgálata. Az állásfoglalás-kérésben foglaltak alapján az egyes kiegészítő szempontokat illetően az alábbi következtetések vonhatók le. Az ajánlatkérő személye a rendelkezésre álló információk alapján azonos. A beszerzések megvalósításának tervezett időpontját az állásfoglalás-kérés ugyan nem tartalmazza, de azonos közbeszerzési tervben szerepelnek, így feltételezhetően azonos naptári évben kerül sor a beruházások megvalósítására, így az időbeli összefüggés vélhetően fennáll. Mivel ajánlatkérő előtt már most ismert az utépítések beszerzési igénye, azonos közbeszerzési tervben szerepelteti azokat, ezért az egységes tervezés és döntés is vélhetően fennáll. A beszerzések között a tárgyi azonosság vélhetően fennáll, tekintettel arra, hogy valamennyi beszerzés utépítésre irányul. A beruházások forrása az állásfoglalás-kérés alapján eltérő. A beszerzések pontos műszaki tartalma, a szerződések jogalapja, azok azonossága tekintetében a Közbeszerzési Hatóság nem rendelkezik információval.

5. kérdés

Ha egy ajánlatkérő versenyújranyitást vagy írásbeli konzultációt indít egy uniós eljárásrendben megkötött keretmegállapodás alapján, akkor az eljárás során a Kbt. 56. §-a szerinti

kiegészítő tájékoztatás megadására vonatkozó határidők alkalmazandók? Az ajánlatkérőnek szükséges-e mindenképp módosítani az ajánlattételi határidőt, ha nem tudja megadni a választ a Kbt. 56. §-ában rögzített, az ajánlattételi határidőt megelőző hatodik napig?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

A keretmegállapodás alapján történő beszerzések esetére sem a Kbt. 56. §-a, sem pedig a Kbt. 104-105. §-ai nem tartalmaznak kifejezett rendelkezést a kiegészítő tájékoztatás határideje tekintetében. A kiegészítő tájékoztatás kérésére és megadására vonatkozó határidőt az ajánlatkérőnek kell meghatároznia a versenyújranyitási ajánlattételi felhívásában vagy a konzultációs felhívásban, a Kbt. alapelveire figyelemmel. Az ajánlattételi határidőt akkor szükséges módosítani, ha a közbeszerzési dokumentumokban/konzultációs felhívásban megadott határidőn belül nem tudja az ajánlatkérő a kiegészítő tájékoztatást megadni.

6. kérdés

A Kbt. 56. §-ában foglalt kiegészítő tájékoztatás-kérés megküldésére, és a válaszadásra vonatkozó határidők miként értelmezendők dinamikus beszerzési rendszer (továbbiakban: DBR) alapján indított ajánlattételi szakasz esetében?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

A Kbt. nem határoz meg külön határidőt a DBR alapján lefolytatott beszerzések esetén a kiegészítő tájékoztatás megadására, az ajánlattételi szakaszban a kiegészítő tájékoztatás-kérésre és annak megadására a Kbt. 56. § (2) bekezdése szerinti határidő és a Kbt. alapelvei az irányadók.

A Közbeszerzési Hatóság részletesebb állásfoglalása:

A Közbeszerzési Hatóság keretében működő Tanácsnak a dinamikus beszerzési rendszerről szóló útmutatója (2025. október 7.) szerint „Sem a Kbt. DBR-ről szóló 106-107. §-a, sem a meghívásos eljárásról szóló 82-84. §-a nem tartalmaz speciális rendelkezéseket az ajánlattételi szakaszban a közbeszerzési dokumentumok módosításáról, valamint a kiegészítő tájékoztatásról. Ennek megfelelően mindkettőre a Kbt. általános szabályait kell alkalmazni. E körben az ajánlatkérőnek különösen figyelemmel kell lennie arra, hogy – eltérően egy Kbt. 82-84. §-a szerinti meghívásos eljárástól – a részvételi felhívásban nem bocsáthatott a gazdasági szereplők

rendelkezésére minden, az ajánlattételhez szükséges paramétert. Így adott esetben a Kbt. 107. § (7) bekezdésében foglalt 10 napos ajánlattételi határidőnél hosszabbra lehet szükség.”

A DBR ajánlattételi szakaszában is köteles az ajánlatkérő a közbeszerzési dokumentumokban meghatározni, hogy mit tekint észszerű határidőnek a kérdés megválaszolására, amennyiben a 10 napos ajánlattételi határidővel él és nem tudja biztosítani, hogy a válaszadásra az ajánlattételi határidőt megelőző hatodik napig sor kerüljön.

7. kérdés

4.1. Ajánlatkérő a Közbeszerzési és Ellátási Főigazgatóság (KEF) által megkötött keretmegállapodások alapján kíván közvetlen megrendeléssel, illetve versenyújranyitással árubeszerzéseket, szolgáltatás megrendeléseket megvalósítani, azaz a keretmegállapodás 2. szakaszában az igényt bejelentő ajánlatkérő kíván eljárni. Amennyiben a KEF portálon a keretmegállapodás 2. szakaszát a Kbt. 5. §-a szerinti klasszikus ajánlatkérő folytatja le közvetlen megrendelés, illetve a versenyújranyitás útján, a szerződés kötéséről vagy adott esetben az eljárás eredménytelenségéről az EKR-ben kell-e eredményről szóló tájékoztató hirdetményt feladnia a keretmegállapodás 2. szakaszát lefolytató ajánlatkérőnek (önállóan az igényt bejelentő intézménynek)?

4.2. A központosított közbeszerzési rendszerről, valamint a központi szerző szervezet feladat és hatásköréről szóló 168/2004. (V. 25.) Korm. rendelet (a továbbiakban: KEF rendelet) 28. § (1) bekezdésére tekintettel, kell-e az ajánlatkérőnek alkalmaznia a Kbt. 37. § (4) bekezdését? A KEF rendelet 28. § (2) bekezdésében megfogalmazott „keretmegállapodásos eljárás második részéhez kapcsolódó, jogszabályban meghatározott adatok, dokumentumok” megfogalmazáson mely Kbt. szerinti adatokat, dokumentumokat kell érteni, melyeket kell közzétenni az EKR-ben?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

7.1.-7.2. A Kbt. 37. § (4) bekezdése fő szabályként az ajánlatkérő kötelezettségeként írja elő a keretmegállapodás vagy DBR alapján megkötött szerződések esetén az eredménytájékoztató közzétételét az EKR-en keresztül. Ugyanakkor a KEF portálon lefolytatott versenyújranyitásokra a Kbt. rendelkezéseit a KEF rendeletben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni. A KEF rendelet 28. § (1) bekezdése alapján a központi szerző szervezet feladata a keretmegállapodások hatá-

lya alatt a keretmegállapodásos eljárás második részében indított eljárásokról szóló tájékoztatót tartalmazó hirdetmény közzététele, az ajánlatkérők KEF portálon történő adatszolgáltatása alapján. Az ajánlatkérő köteles a KEF portálra feltölteni a keretmegállapodás alapján megkötött szerződések alapadatait a KEF rendelet 28. § (4) bekezdésének megfelelően. Az eredménytájékoztató tartalma tekintetében a közbeszerzési és tervpályázati hirdetmények feladásának, ellenőrzésének és közzétételének szabályairól, a hirdetmények mintáiról és egyes tartalmi elemeiről, valamint az éves statisztikai összegezésről szóló 44/2015. (XI.02.) MvM rendelet 18. és 18/A. §-ában foglaltak az irányadók.

Az eljárás eredményéről szóló tájékoztatót tartalmazó hirdetményeken kívüli hirdetményt [Kbt. 37. § (1) bekezdés j) pont] és egyéb dokumentumokat, adatokat az ajánlatkérő intézmény teszi közzé az EKR-ben.

A KEF rendelet 28. § (2) bekezdése szerinti adattartalom és dokumentumok körén a Kbt. 37. § (1) bekezdés j) pontja szerinti hirdetmény, a Kbt. 43. §-ában foglalt dokumentumok és az elektronikus közbeszerzés részletes szabályairól szóló 424/2017. (XII.19.) Korm. rendelet (továbbiakban: elektronikus közbeszerzés rendelet) 2. §-a és 9. § (4) bekezdése szerinti adatok és dokumentumok értendők.

A Közbeszerzési Hatóság részletesebb állásfoglalása:

A KEF rendelet 1. § (3)-(4) bekezdése szerint a központosított közbeszerzési rendszerbe regisztrált szervezetek – beleértve a Kbt. hatálya alá tartozó szervezeteket is – a központosított közbeszerzéssel érintett közbeszerzéseik megvalósítása során a KEF rendelet előírásai szerint kötelesek eljárni.

A KEF rendelet 28. § (1) bekezdése szerint a központi beszerző szervezet a keretmegállapodások hatálya alatt a keretmegállapodásos eljárás második részében indított eljárásokról szóló tájékoztatót tartalmazó hirdetményt a vonatkozó szabályozásnak megfelelően teszi közzé. Ennek érdekében az intézmények kötelesek a szerződések alapadatait a KEF portálra feltölteni.

A Kbt. 37. § (4) bekezdése szerinti eredménytájékoztató közzétételi kötelezettség az ajánlatkérőket akkor terheli, ha nem a központosított közbeszerzési rendszerhez csatlakozva folytatták le a keretmegállapodás vagy DBR alapján megvalósított beszerzésüket. Központosított

közbeszerzés esetén a Kbt. rendelkezéseit a KEF rendeletben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

A KEF rendelet 28. § (2) bekezdése szerint „Az intézménynek a közbeszerzési törvény szabályaival összhangban, az elektronikus közbeszerzési rendszeren keresztül közzé kell tennie a keretmegállapodásos eljárás második részéhez kapcsolódó, jogszabályban meghatározott adatokat, dokumentumokat.”

Az eljárás KEF portálon történő lefolytatása nem mentesíti az ajánlatkérőt a Kbt.-ben meghatározott adatok, dokumentumok EKR-be történő feltöltésének kötelezettsége alól, figyelemmel a KEF rendelet 28. § (2) bekezdésére, a Kbt. 41. § (4)-(5) bekezdésére, a Kbt. 43. §-ára és az elektronikus közbeszerzés rendelet 2. §-ára, valamint 9. § (4) bekezdésére. A keretmegállapodás alapján az ajánlatkérő általi közvetlen megrendelés, DBR-ben az ajánlattételi szakasz lefolytatása, az EKR-től eltérő informatikai rendszerben is történhet. A Kbt. 41. § (5) bekezdése alapján az ajánlatkérő ez esetben is köteles az EKR útján nyilvánosan közzétenni mindazon hirdetményeket és az EKR útján közzétenni vagy abban rögzíteni azon adatokat, amelyek közzétételére vagy rögzítésére e törvény vagy végrehajtási rendelete alapján köteles.

8. kérdés

8.1. A Kbt. 5. § (3) bekezdését csak abban az esetben kell-e alkalmazni, ha a beszerzés teljes egészében, kizárólagosan közvetlen uniós forrásból valósul meg, vagy abban az esetben is alkalmazandó, ha a beszerzés csak részben valósul meg uniós támogatásból, akár úgy, hogy a közvetlen uniós támogatási intenzitás nem éri el a 100 %-ot, akár úgy, hogy a beszerzés részben uniós, részben pedig hazai támogatásból valósul meg?

8.2. Akkor is alkalmazandó-e a Kbt. 5. § (3) bekezdése, ha a kedvezményezett az általa elnyert közvetlen uniós támogatást továbbadja harmadik fél részére? A harmadik félnek továbbadott támogatás is megtartja-e közvetlen uniós jellegét, vagy ebben az esetben már úgy kell tekinteni, hogy a támogatás a kedvezményezettől származik, tehát a harmadik fél ezáltal nem lesz közbeszerzésre kötelezett a Kbt. 5. § (3) bekezdése alapján?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

8.1.-8.2. A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint a Kbt. – 2024. február 1. napjától hatályos – 5. § (3) bekezdésének alanyi hatálya alá azon szervezetek sorolhatók, amelyek nem tartoznak a Kbt. 5. § (1) bekezdésé-

nek hatálya alá, és – akár egyedüli forrásként, akár egyéb támogatás mellett – közvetlen Európai Unióból származó forrásban részesülnek, a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz kivételével.

A finanszírozási feltétel szempontjából minden olyan pénzeszköz megalapozhatja a Kbt. 5. § (3) bekezdésének hatálya alá tartozást, ami – a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz kivételével – az Európai Unióból közvetlenül származik. Az Európai Bizottság által „közvetlen irányítás” útján biztosított források közvetlenül az Európai Unióból származó forrásnak tekinthetők, azonban ennek kizárólagosságára nem tehető megállapítás.

A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint a Kbt. 5. § (3) bekezdése szerinti közbeszerzési kötelezettség a támogatás intenzitásának mértékétől függetlenül fennáll, a támogatás aránya nem befolyásolja a Kbt. 5. § (3) bekezdése szerinti közbeszerzési kötelezettséget, azt bármilyen mértékű támogatás megalapozhatja.

Az Európai Unióból közvetlenül származó pénzügyi eszköz továbbadása az azt felhasználó végső kedvezményezett esetén szintén megalapozhatja a Kbt. 5. § (3) bekezdés szerinti ajánlatkérői minőséget, mivel a pénzeszköz ez esetben is megtartja közvetlen uniós jellegét. A Közbeszerzési Hatóság felhívja a figyelmet, hogy az ajánlatkérői minőség megállapításának hiánya és ezáltal a közbeszerzési kötelezettség jogellenes elkerülése jogsértésnek tekintendő és jogorvoslatot vonhat maga után.

Annak eldöntése, hogy egy szervezet a Kbt. személyi hatálya alá tartozik-e, illetve, hogy adott esetben az ajánlatkérői minőség mely jogszabályhelyre hivatkozással állapítható meg, – minden releváns információ birtokában – az adott szervezet döntési és felelősségi körébe tartozó kérdés.

A Közbeszerzési Hatóság részletesebb állásfoglalása:

Tekintettel arra, hogy a Kbt. 5. § (3) bekezdésben megfogalmazott közvetlen finanszírozás feltétele szempontjából a Kbt. nem ad eligazítást, a támogatásból megvalósuló szolgáltatásmegrendelés vonatkozásában minden olyan pénzeszköz megalapozhatja a Kbt. 5. § (3) bekezdésének hatálya alá tartozást, amely az Európai Unióból közvetlenül származik.

Ennek egyik, de nem kizárólagos vetületét az Európai Parlament és a Tanács (EU, Euratom) 2018/1046 rende-

letének (uniós költségvetési rendelet, a továbbiakban: Rendelet) 62. cikke képezheti, amely a költségvetés végrehajtásának módszereit az alábbiak szerint határozza meg.

„(1) A Bizottság a költségvetést bármely alábbi módon hajtja végre:

a) a 125–153. cikkben foglaltak szerint közvetlenül (a továbbiakban: közvetlen irányítás) szervezeti egységekben, többek között az 60. cikk (2) bekezdésének megfelelően az illetékes küldöttségvezető felügyelete mellett az Unió küldöttségein dolgozó alkalmazottain, vagy a 69. cikkben említett végrehajtó ügynökségeken keresztül;

b) a 63. cikkben és a 125–129. cikkben foglaltak szerint a tagállamokkal megosztott irányításban (a továbbiakban: megosztott irányítás);

c) a 125–149. és a 154–159. cikkben foglaltak szerint közvetetten (a továbbiakban: közvetett irányítás), amennyiben az alap-jogiaktus így rendelkezik, illetve az 58. cikk (2) bekezdésének a)–d) pontjában említett esetekben a költségvetés végrehajtásával kapcsolatos feladatoknak a következőkre történő átruházásával:”

A fenti rendelkezés tehát az uniós költségvetés végrehajtási módszereinek három formáját különbözteti meg, a közvetlen, a megosztott és a közvetett irányítást. Ezek közül a Kbt. 5. § (3) bekezdésének alkalmazásában – logikai megközelítésben – a közvetlen irányítás, mint végrehajtási módszer értelmezhető, amelynek legfőbb jellemzője, hogy annak teljesítése – azaz az uniós források juttatása – közvetlenül a Bizottság szervezeti egységein keresztül, vagy a Rendelet 69. cikke szerint bizottsági határozattal létrehozott végrehajtó ügynökségen keresztül történik.

Az Európai Bizottság által közvetlen irányítás útján biztosított források tehát közvetlenül az Európai Unióból származó forrásnak tekinthetők. Ennek kizárólagosságára azonban nem tehető megállapítás, azaz minden olyan pénzeszköz megalapozhatja a Kbt. 5. § (3) bekezdésének hatálya alá tartozást, ami az Európai Unióból közvetlenül származik. A Kbt. 5. § (3) bekezdése egyetlen kivételként kezeli a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt.

A Kbt. 5. § (2) bekezdésében szereplő támogatás minimális intenzitására vonatkozó rendelkezések nem vonatkoznak a Kbt. 5. § (3) bekezdésére, a jogalkotó nem

írt elő kifejezetten elvárt támogatási mértéket a Kbt. 5. § (3) bekezdésére vonatkozóan. A közbeszerzési kötelezettséghez – a további feltételek fennállása mellett – az szükséges, hogy az ajánlatkérő szolgáltatásmegrendelését közvetlenül az Európai Unióból származó forrásból támogassák, annak mértékétől függetlenül.

Az Európai Unióból közvetlenül származó pénzügyi eszköz továbbadása a forrást felhasználó végső kedvezményezett Kbt. 5. § (3) bekezdés szerinti ajánlatkérői minőségét megalapozhatja.

Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény és a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLIII. törvény módosításáról szóló 2023. évi CXVII. törvény 2. §-ának jogalkotói indokolása szerint a Kbt. 5. § (3) bekezdésével kapcsolatban „A módosítás célja, hogy az Európai Unióból származó források felhasználása teljes mértékben átlátható legyen.” Tehát a jogalkotói cél az uniós pénzek elköltésének átláthatósága, amely jogalkotói célnak vélhetően nem felelne meg, ha a támogatást úgy lehetne továbbadni, hogy ezáltal az elveszítené közvetlen európai uniós jellegét, és ezáltal a közbeszerzések megkerüléséhez vezetne.

9. kérdés

9.1. Egy közalapítvány a neki nyújtott európai uniós támogatást pályáztatás útján a partnerszervezetei részére tovább kívánja adni, oly módon, hogy a partnerszervezetek, mint kedvezményezettek a részükre továbbadott támogatásból szerezzenek be ajánlatkérőként szolgáltatásokat. A továbbadott támogatásban részesülő partnerszervezetek mindegyike önállóan működő és gazdálkodó szervezet, amelyek felett a közalapítványnak nincsen döntési jogköre. A partnerszervezetek külön-külön kívánják megvalósítani a beszerzést. A közalapítvány által történő támogatás továbbadásának van-e közbeszerzési eljárásjogi szempontból akadálya?

9.2. Támogatási összeg továbbadása esetében a közalapítvány minősül ajánlatkérőnek, vagy akinél a továbbadott támogatás alapján a beszerzési igény jelentkezik, azaz a partnerszervezet?

9.3. Több önálló, egymástól független ajánlatkérő részére azonos tárgyú, ugyanazon közvetlen célra irányuló szolgáltatás nyújtására továbbadott támogatási összeg esetében a teljes támogatási összeget egységesen, közalapítványi szinten kell kezelni és a becsült értéket meghatározni, vagy partnerszervezetenként, mint ajánlatkérőként külön-külön számítandó a becsült érték, ahol a beszerzési igény ténylegesen jelentkezik?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

9.1.-9.3. Az uniós támogatás közalapítvány által történő továbbadásának nincsen közbeszerzési eljárásjogi szempontból akadálya, amennyiben az nem irányul a közbeszerzés megkerülésére és nem ütközik a támogatói okirat előírásaiba. A Közbeszerzési Hatóság nem rendelkezik arra vonatkozó információval, hogy a közalapítvány és a partnerszervezetek együttesen, konzorciumban pályáztak a támogatásra, avagy kizárólag a közalapítvány pályázott és kapott támogatást. A támogatás továbbadásának jogszerűsége tekintetében elsődlegesen a támogatói okirat tartalma az irányadó.

Amennyiben a támogatói okirat szerint a partnerszervezetek is kedvezményezettek – azaz részesülnek az uniós forrásból –, az esetben a becsült érték meghatározása körében az ajánlatkérőknek elsődlegesen azt kell vizsgálniuk, hogy egységes beszerzésről van-e szó esetükben, különös tekintettel az azonos műszaki tartalomra, az egy támogatási szerződésre és a közös projekt célra, amely az egységes beszerzési igény irányába mutat. Amennyiben a partnerszervezetek beszerzése egységet alkot, akkor az összesített becsült értéket kell figyelembe venni, akár egy eljárásban, akár külön-külön kerül sor a beszerzésekre. Amennyiben a beszerzések nem alkotnak egységet, akkor minden, a támogatói okiratban megnevezett kedvezményezett a saját beszerzésének becsült értékét köteles figyelembe venni, amennyiben a beszerzésekre külön-külön eljárásokban kerül sor.

A részekre bontás tilalma fennállásának, vagy fennállása hiányának kérdésében – valamennyi releváns körülményt, és a jelen állásfoglalásban is leírtakat együttesen figyelembe véve és mérlegelve – végsősoron az ajánlatkérőnek szükséges döntést hoznia.

Amennyiben a partnerszervezetek nem kedvezményezettek a támogatói okirat szerint, az esetben a Közbeszerzési Hatóság felhívja a figyelmet, hogy a támogatás partnerszervezetek részére történő továbbadása nem irányulhat a közbeszerzési eljárás megkerülésére. Az ajánlatkérői minőség megállapításának hiánya és ezáltal a közbeszerzési kötelezettség jogellenes elkerülése jogsértésnek tekintendő és jogorvoslatot vonhat maga után.

Annak eldöntése, hogy egy szervezet a Kbt. személyi hatálya alá tartozik-e, illetve, hogy adott esetben az

ajánlatkérői minőség mely jogszabályhelyre hivatkozással állapítható meg, az – minden releváns információ birtokában – az adott szervezet döntési és felelősségi körébe tartozó kérdés.

A Közbeszerzési Hatóság részletesebb állásfoglalása:

A Közbeszerzési Hatóság javasolja elsődlegesen azt megvizsgálni, hogy a támogatói okirat alapján van-e a közalapítványnak lehetősége a támogatás továbbadására, és ha igen, milyen feltételek mellett. Erre vonatkozó információval a Közbeszerzési Hatóság nem rendelkezik.

A közalapítvány a Kbt. 5. § (1) bekezdés cc) pontja alapján ajánlatkérőnek minősül, amennyiben ő valósítja meg a közbeszerzési értékhatárt elérő értékű beszerzést és a beszerzés nem tartozik a Kbt. hatálya alóli kivételek közé, az esetben a közalapítvány közbeszerzési eljárás lefolytatására köteles. Amennyiben a támogatói okirat lehetőséget biztosít a támogatás továbbadására, az esetben vizsgálendő, hogy a partnerszervezetek a hatályos Kbt. alapján ajánlatkérőnek minősülnek-e. Amennyiben a partnerszervezetek valósítják meg a beszerzést és ajánlatkérőnek minősülnek, az esetben vizsgálendő, hogy a beszerzés becsült értéke eléri-e az irányadó közbeszerzési értékhatárt. A közbeszerzési értékhatár elérése és az ajánlatkérői minőség megállapítása esetén a partnerszervezetek közbeszerzési eljárás lefolytatására kötelezettek, amennyiben a beszerzés tárgya nem tartozik a Kbt. hatálya alóli tárgyi kivételek közé.

A több, egymástól független partnerszervezet által megvalósítani kívánt beszerzés részekre bontásával összefüggésben elsődlegesen a műszaki-gazdasági funkcionális egység fennállása vizsgálendő. Emellett a partnerszervezeteknek a részekre bontás tilalmának vizsgálatakor figyelembe kell venniük az ún. kiegészítő szempontokat is.

A Közbeszerzési Hatóság keretében működő Tanácsnak a becsült érték számítása, a részekre bontás tilalma és a beszerzési igények mesterséges egyesítése tárgyában kiadott útmutatója (2021.09.30., továbbiakban: Útmutató) szerint „Önmagában arra alapozva, hogy az egységes beszerzési igényt több ajánlatkérő valósítja meg, a beszerzések becsült értéke nem bontható részekre. Az egyes ajánlatkérőknek a részekre bontást a közös beszerzési igény vonatkozásában kell csak vizsgálni. A kizárólag egy adott ajánlatkérőhöz kapcsolódó beszerzések értékét az egyes ajánlatkérők külön-külön vehe-

tek figyelembe, azonban, ha a különböző ajánlatkérők a saját beszerzési igényeiket egy eljárás keretében kívánják megvalósítani, azok becsült értékét jogszerűen nem bonthatják részekre, függetlenül a részajánlattétel lehetőségének biztosításától.”

Az állásfoglalás-kérésben foglaltak alapján az egyes kiegészítő szempontokat illetően az alábbi következtetések vonhatók le. Mivel azonos pályázaton nyert támogatásból kerülnek megvalósításra a beszerzések, így a közös projektcél, továbbá a beszerzések között időbeli összefüggés fennáll. Feltételezhetően megvalósul az egységes tervezés és döntés is, tekintettel arra, hogy az egyes szolgáltatások beszerzésének igénye már ismert a közalapítvány és a partnerszervezetek előtt jelenleg is. A beszerzések között a tárgyi azonosság fennáll, mivel azonos szolgáltatások megrendeléséről van szó. A kérdező tájékoztatása szerint minden partnerszervezet külön-külön eljárásban kívánja beszerezni a szolgáltatást, így az azonos ajánlatkérő személye vélhetően nem áll fenn. A beszerzések pontos műszaki tartalma, a szerződések jogalapja, azok azonossága tekintetében a Közbeszerzési Hatóság nem rendelkezik információval.

Európai bizottsági audit tapasztalatok alapján a Közbeszerzési Hatóság keretében működő Tanács az Útmutatóban felhívja a jogalkalmazók figyelmét arra, hogy „amennyiben a beszerzések egy uniós támogatáspolitikai értelemben vett projekt keretében kerülnek megvalósításra, ez a tény az egyes beszerzéseket összekapcsolhatja a becsült érték meghatározása szempontjából, hiszen a közösen elérendő projektcél önálló funkcionális egységet is létrehozhat.”

10. kérdés

Szolgáltatásmegrendelésre irányuló közbeszerzési eljárásban az ajánlatkérő olyan árazási struktúrát alkalmaz, amely szerint az ajánlattevőknek egy egységárat kell megadniuk meghatározott teljesítménykategóriába sorolt, többféle típusú berendezés javítási feladataira. Az egységárnak az adott kategórián belül tartalmaznia kell mind a szolgáltatás munkadíját, mind a javításhoz szükséges anyagok költségeit. Az adott kategóriába tartozó berendezések műszaki felépítése érdemben eltérhet egymástól, még akkor is, ha névlegesen azonos teljesítményűek. Emiatt a javításhoz szükséges, azonos funkciójú alkatrészek ára az egyes típusok között jelentős – akár többszörös – különbséget mutathat. Ez azt eredményezi, hogy egyetlen egységár meghatározása esetén az ajánlattevő vagy a drágább típusok anyagköltsége miatt kénytelen jelentősen túl-

árítani, vagy a kedvezőbb anyagköltségű típusok alapján kénytelen alulárítani. Mindkét eset szükségszerűen torzítja az ajánlati ár realitását, gazdasági észszerűségét és összehasonlíthatóságát.

10.1. *Megfelel-e a Kbt. átláthatósági és egyértelműségi követelményeinek az a dokumentáció, amelyben az ajánlattevők olyan teljesítmény- vagy méretkategóriára tesznek árajánlatot, amely kategóriába műszakilag különböző, jelentősen eltérő anyagköltségű berendezéstípusok tartoznak?*

10.2. *Összhangban áll-e a Kbt. alapelveivel az, hogy az ajánlattevőknek egyetlen egységárat kell meghatározniuk olyan javítási feladatokra, amelyek tényleges műszaki tartalma és anyag igénye berendezéstípusonként jelentősen eltérhet, így az ajánlattevő szükségképpen vagy túlárzást, vagy alulárzást kénytelen alkalmazni?*

10.3. *Jogszerűen biztosítható-e az ajánlatok objektív összehasonlíthatósága olyan esetekben, amikor az egységár műszaki háttere a kategórián belüli típusok eltérései miatt nem határozható meg egységesen?*

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

10.1.-10.3. A Közbeszerzési Hatóság nem rendelkezik információval a közbeszerzési dokumentumok tartalmát – így a műszaki leírást, értékelési szempontot, szerződéses feltételeket, szerződés típusát, eljárás típusát – illetően, így nem tudja megítélni, hogy az megfelel-e a Kbt. rendelkezéseinek. Az állásfoglalás-kérés nem tartalmaz arra vonatkozó információt sem, hogy az ajánlatkérő megadta-e a konkrét, javítandó gépek típusát és darabszámát, amely alapján a várható javítási költségek, a kopóalkatrészek költsége kalkulálható lenne. A Közbeszerzési Hatóság nem rendelkezik arra vonatkozó információval, hogy rendszeres, időszakos gépkarbantartást tartalmaz-e a szerződés, avagy csak eseti javítást, illetve hogyan történik a javítás elszámolása, az egységár önálló értékelési szempontot képez-e avagy az csupán az ártáblázat egyik sora, továbbá arra vonatkozó információval sem, hogy keletszerződésről van-e szó és hogy pontosan mely elnevezésű és tartalmú tételt kéri az ajánlatkérő egységárral beárítani. Mindezekre tekintettel csak általános tájékoztatás adható.

A Közbeszerzési Hatóság részletesebb állásfoglalása:

Az ajánlatkérő köteles a közbeszerzési eljárást – a beszerzés tárgyára és becsült értékére tekintettel – megfelelő alapossággal előkészíteni. Az ajánlatkérő által

rendelkezésre bocsátott közbeszerzési dokumentumoknak biztosítaniuk kell, hogy az eljárásban a gazdasági szereplők képesek legyenek műszakilag megfelelő, fizikailag megvalósítható és gazdasági szempontból reális ajánlatot adni. Az ajánlatkérő köteles megadni az eljárást megindító felhívásban vagy a további közbeszerzési dokumentumokban a közbeszerzés tárgyára vonatkozó műszaki leírást. A műszaki leírást a Kbt. 58. §-ának és a közbeszerzési eljárásokban az alkalmasság és a kizáró okok igazolásának, valamint a közbeszerzési műszaki leírás meghatározásának módjáról szóló 321/2015. (X. 30.) Korm. rendelet 46-48. §-ainak megfelelően kell meghatározni, figyelemmel a Kbt. 2. §-ában foglalt alapelvekre is. Az állásfoglalás-kérésből arra vonatkozó információ nem állapítható meg, hogy a műszaki leírás kellő részletességű-e a megfelelő árázáshoz, ajánlattételhez, a javítandó gépek beazonosíthatók-e, azok mennyisége ismert-e az ajánlattevők előtt, és hogy a műszaki leírás megfelel-e a Kbt. és végrehajtási rendelete fent hivatkozott rendelkezéseinek.

Abban az esetben vélhetően nem sérül az esélyegyenlőség, ha valamennyi gazdasági szereplő ugyanazon információkkal rendelkezik az ajánlattételhez és egyik piaci szereplő sem vett részt az eljárás előkészítésében és nem rendelkezik többletinformációval az ellátandó feladatot illetően. Az sértheti a Kbt. alapelveit és a Kbt. 58. § (1)-(2) bekezdését, ha az ajánlatkérő nem adta meg beazonosítható módon a javítandó gépek típusát és mennyiségét és a közbeszerzési dokumentumok alapján nem kalkulálható a szolgáltatás volumene és a kopóalkatrészek várható költsége.

Az eljárás iránt érdeklődő gazdasági szereplőknek az ajánlattételi határidő lejártát megelőzően lehetőségük van kiegészítő tájékoztatás-kérés keretében a javítandó gépeket illetően további információkat, adatokat kérni az ajánlatkérőtől a pontosabb árázás érdekében. Amennyiben az eljárás megindítását megelőzően előzetes piaci konzultációra is sor került, az esetben a gazdasági szereplők a műszaki tartalommal és az árázással kapcsolatos észrevételeiket már az eljárást megindító felhívás megjelenése előtt jelezhetik az ajánlatkérő felé.

Amennyiben a közbeszerzési dokumentumok részét képező műszaki leírás alapján az ár nem kalkulálható és a kiegészítő tájékoztatás-kérés sem vezet eredményre, a piaci szereplőknek lehetőségük van előzetes vitarendezési eljárást kezdeményezni a közbeszerzési dokumentumok részét képező műszaki leírással vagy akár az

értékelési szempontokkal szemben. A Kbt.-nek és végrehajtási rendeleteinek meg nem felelő közbeszerzési dokumentumok esetén a piaci szereplőknek lehetőségük van továbbá jogorvoslati eljárást kezdeményezni a Közbeszerzési Döntőbizottság előtt.

Amennyiben a javítási szolgáltatás egységára értékelési szempontot képez, az értékelési szempontok meghatározása során a Kbt. 2. §-ában foglalt alapelveket figyelembe véve kell eljárni és az értékelési szempontnak meg kell felelnie a Kbt. 76. § (6) bekezdésében foglalt előírásoknak. Javítási, karbantartási szolgáltatás esetén jogszerű lehet a gépek javítási költségének egységár formájában történő értékelése abban az esetben, ha az ajánlatkérő beazonosítható módon megadta a javítandó gépek típusát és azok darabszámát, továbbá az ajánlatkérő géptípusonkénti súlyozást alkalmaz, figyelemmel a kopóalkatrészek cserélésének gyakoriságára és a költségesebb alkatrészigényű berendezések darabszámára. A javítandó gépek típusának és darabszámának ismeretében a kopóalkatrészek egységára vélhetően kalkulálható.

Amennyiben az ajánlatkérő nem alkalmaz súlyozást és a gépek javításának egységárát értékeli, azok típusától függetlenül, de ahhoz nem adja meg a javítandó gépek pontos típusát és darabszámát (mennyiségét), az esetben a közbeszerzési dokumentumok a Kbt. alapelveibe és a Kbt. 28. §-ának és/vagy 58. §-ának rendelkezéseibe ütközhetnek.

Önmagában az egyéni üzletpolitika érvényesítése nem jelenti a Kbt. alapelveinek megsértését, ha valamennyi piaci szereplő rendelkezésére lett bocsátva az ajánlatkérő gépparkjának kellő részletességű leírása.

Amennyiben az ajánlatkérő a javítás rezsióradóját vagy a karbantartás havidíját értékeli és minden ajánlattevő számára megismerhető módon megadja a javítandó/karbantartásra szoruló gépek típusát és darabszámát, valamint kellő részletességgel meghatározza a karbantartás gyakoriságát és az elvárt szolgáltatást, az esetben jogszerű lehet ezen értékelési szempont alkalmazása.

Az ajánlatkérő felelőssége, hogy a közbeszerzési dokumentumokban olyan részletességgel adja meg a műszaki leírást és az ajánlattal kapcsolatos elvárásait, hogy az egyértelmű legyen a gazdasági szereplők számára és egymással összehasonlítható ajánlatot tudjanak adni. A Kbt.-ben foglalt feltételek fennállása (Kbt. 85. § (2)

bekezdés d) pont) esetén a pontos műszaki tartalom meghatározása érdekében akár tárgyalásos eljárás is alkalmazható lehet.

Az, hogy a konkrét esetben az ajánlatkérő által előírt árazás sérti-e a Kbt. rendelkezéseit, csak a közbeszerzési dokumentumok, a konkrét értékelési szempont – adott esetben ártáblázat – és a piaci sz tenderdek ismeretében dönthető el.

11. kérdés

A DBR felállítását követően az utólagos csatlakozók tekintetében az NFK utólagos ellenőrzése eredményeképpen megállapításra került, hogy az egyik részvételi jelentkezés esetében az ajánlatkérőnek hiánypótlási felhívást kellett volna kiküldenie a jelentkező DBR-be történő felvétele előtt. Az Elektronikus Közbeszerzési Rendszer (továbbiakban: EKR) automatikusan kiküldi az ajánlattételi felhívást valamennyi, DBR-be felvett jelentkező részére. Ilyen esetben technikailag hogyan lehet ajánlattételre fel nem kérni azt a gazdasági szereplőt, amelyet az ajánlatkérő már felvett a DBR-be?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

Mivel az állásfoglalás-kéréssel érintett részvételre jelentkezők a DBR-hez utólag csatlakoztak, a részvételi szakasz összegezését nem érinti a kiküldeni tervezett hiánypótlási felhívás tartalma, erre tekintettel nem szükséges visszalépni a lezárt bírálati szakaszba, a hiánypótlási felhívás enélkül is kiküldhető az érintett gazdasági szereplők részére az EKR felhasználói kézikönyv szerint.

Mind az összegezés megküldését megelőzően benyújtott, mind pedig az összegezés megküldését követően beadott részvételi jelentkezések érvénytelenné nyilvánítására lehetőséget biztosít a Kbt. Az összegezés megküldését követően beadott részvételi jelentkezések esetén, amennyiben a hiánypótlás elbírálását követően megállapításra kerül a részvételi jelentkezés érvénytelensége, úgy a részvételi jelentkezés érvénytelenítése eljárási cselekmény alkalmazandó, a jelentkezés érvénytelenítését követően már nem listázódik a DBR-be felvett jelentkezők között az érintett gazdasági szereplő és nem küldi ki az EKR automatikusan részére az ajánlattételi felhívást. Mivel a DBR-hez utólag csatlakozó részvételre jelentkező már felvételre került a DBR-be, az ajánlatkérő nem tudja csak az általa kiválasztott jelentkezők részére megküldeni az ajánlattételi felhívást, ezért az ajánlattételi felhívás

megküldése előtt előbb el kell végeznie az időközben szükségessé váló bírálati cselekményt, azaz hiánypótlást kell elrendelnie az érintett jelentkezés tekintetében és megállapítani, hogy az adott jelentkezés érvényes vagy érvénytelen. Ezt követően van lehetőség az ajánlattételi felhívás kiküldésére.

Közbeszerzési Hatóság részletesebb állásfoglalása:

A Kbt. 107. § (4) bekezdése szerint „Az alkalmassági feltételeknek megfelelő minden részvételre jelentkezőt fel kell venni a dinamikus beszerzési rendszerbe, az ajánlattételre felhívandó részvételre jelentkezők száma nem korlátozható.”

A Kbt. 107. § (7) bekezdése szerint „Az ajánlatkérő az egyes közbeszerzések megvalósítása érdekében a rendszerbe felvett minden gazdasági szereplőt felhív arra, hogy nyújtson be ajánlatot.”

Az ajánlatkérők részére készült EKR felhasználói kézikönyv szerint bírálati szakasz esetén, amennyiben az összegezés tartalmát nem érinti a módosítás és csupán hiánypótlási felhívást kíván az ajánlatkérő a DBR-hez utólag csatlakozó jelentkezőknek küldeni, nem szükséges visszalépni a lezárt (részvételi) bírálati szakaszba, a hiánypótlási felhívás nélkül is kiküldhető. Amennyiben pedig egy módosítás esetlegesen érinti az összegezés tartalmát is, akkor vissza kell lépni lezárt bírálati szakaszba az összegezés módosításához.

Amennyiben a jelentkező a kiküldött hiánypótlási felhívásra nem nyújt be hiánypótlást, vagy azt nem megfe-

lelő tartalommal nyújtja be, akkor az EKR lehetőséget biztosít a részvételi jelentkezés érvénytelenné nyilvánítására (majd esetleges ismételt benyújtására).

A döntés módosítása során a kézikönyv 10.6. pontja szerint „Részvételi jelentkezést érvénytelenné tenni és azt visszavonni kizárólag az AER – Részvételi jelentkezés / ajánlat érvénytelenítése és az AERV – Részvételi jelentkezés / ajánlat érvénytelenné nyilvánításának visszavonása eljárási cselekményekben tudjuk megtenni!”

A kézikönyv szerint az „Ajánlattételi felhívás küldése eljárási cselekményben, az AFK020 – Ajánlattevők kiválasztása lépésben azok a gazdasági szereplők listázódnak, akiket a részvételi jelentkezések eredményéről készített összegezésben ajánlattételre felkérésre kerülő gazdasági szereplőként jelöltünk, valamint akiket a JEE-Értesítés jelentkezés elbírálásáról eljárási cselekményben felvettünk a dinamikus beszerzési rendszerünkbe. (Természetesen, ha a dinamikus beszerzési rendszerünkbe korábban felvett, de később a JEE-Értesítés jelentkezés elbírálásáról eljárási cselekménnyel kizárt gazdasági szereplők nem listázódnak, nekik ajánlattételi felhívás nem küldhető.)”

Az EKR működésével kapcsolatos technikai kérdések megválaszolása nem képezi a Közbeszerzési Hatóság hatáskörét, amennyiben kérdéseire az EKR felhasználói kézikönyvekben és az oktató videókban nem talál választ, technikai kérdéseivel kérjük, forduljon az EKR üzemeltetőjéhez (<https://ekr.gov.hu/cms/tamogatas>).